

PORTRETE ÎN MIȘCARE PE SCENA DE LA COSTINEȘTI

Celor nouă actori tineri din paginile de față li s-ar putea adăuga mulți alții. Prezenți pe scena de la Costinești au mai fost: Mihai Verbișchi, Radu Duda, Torni Cristin, Vasilica Stamatiu, Dorin Andone, Florin Busuioc. Premiați, în concurs, Rodica Baghiu și Nicolae Cristache. Nu mă voi opri, acum, asupra lor, deși o merită la fel de mult. Nu mă voi opri, spun, fiindcă am alcătuit seria portretelor în virtutea unei subiectivități care aparține în aceeași măsură criticului, dar și organizatorului Galei. De aceea, poate, ele conțin o mare doză de sentimentalism, dar și o deloc prefăcută admirație pentru harul autentic, solidaritatea de generație și onestitatea profesională.

Viorica Geantă Chelbea

O nervozitate anevoie zăgăzuită sub coaja surisurilor fragile, eliberată apoi în explozii scenice, declanșează în spectator neașteptate seisme.

Cum altfel s-ar explica faptul că, după consumarea unei ieșiri de șapte minute la rampă, primă apariție din șirul celor zece care compuneau seara întâi de recitaluri ale actorilor tineri, două mii de spectatori au izbucnit într-un frenetic ropot de aplauze?

Actrița nu spusese glume, nu povestise întâmplări hazlii, nu dăduse ghes pornirilor melodramatice ale nimănu. Ea pășise pur și simplu pe scenă, cu un telefon în brațe (singurul obiect de recuzită necesar), începuse să interpreteze textul lui Jean Cocteau **Invincibilul** și, după câteva secunde, își scosese ochelarii. „Ca să nu mai văd atât de bine figurile din sală“... explica mai târziu.

Între timp, din culisele insuficient mascate ale Teatrului de Vară, nouă perechi de ochi îl sorbeau silueta: „I-a prins, uite-o cum i-a prins!“ a țîșnit bucuria celor nouă perechi de ochi prin buzele Oanei Pelea.

Să se mai fi gândit după aceea vreunul că Viorica Geantă Chelbea nu este o femeie frumoasă?!...

Cherry, din Stația de autobuz de William Inge.

Intrare gifiită, rostire precipitată, naturalețe desăvârșită.

Cînd e pe scenă, Anca Sigartău amintește un pomisor împodobit cu băculețe multicolore, care se aprind și se sting alternativ într-un du-te-vino generos al curentului electric. Aș mai putea-o compara la fel de bine cu un căluț năruvaș, sau cu o farfurie zburătoare dintr-un film de animație. Aș mai putea-o compara cu Coca Andronescu (au mai făcut-o și alții) sau cu Eugenia Popovici.

Toate acestea n-ar folosi, bineînțeles, la nimic.

Pentru că, între dezinvoltura „american-like“ a „singurului monolog rostit pe scenă de Marilyn Monroe“, agresivitatea comică a Melaniei din **Mobilă și durere** de Mazilu și susurul dulce al **Florilor albastre** de Eminescu se mai gudură încă, pedestru, un cocker auriu care își împiedică stăpîna să-și facă lecțiile pînă la capăt. La un moment dat însă, înaintînd ca o veritabilă Alice în fabuloasa călătorie prin Țara Minunilor, Anca Sigartău își va lăsa cu siguranță cătețușul dincoace de oglindă.

Anca Sigartău

Oana Pelea

Sînt cîțiva ani buni de la o apariție a ei, cam somnoroasă și cam bosumflată, pe micul ecran. La vremea respectivă nu ți-ar fi trecut prin minte nici o clipă că la un moment dat aceeași apariție s-ar putea asocia în capul tău, hodoronc-tronc, cu figura contestatarei, a provocatoarei amazoane pe nume Jane Fonda. Nici vorbă, hodoronc-troncul ăsta s-a petrecut destul de încet și s-a dezlănțuit imprevizibil sub forma rolurilor de la „Bulandra“.

În iulie 1989, pe scena Teatrului de Vară din Costinești, Oana Pelea a interpretat personajul Willie din **Proprietate condamnată** de Tennessee Williams. La același autor, găsim în **Vară și fum** următoarele: „Cu toții trăim într-o lume terestră. Dar numai cîțiva dintre noi privesc sus, la stele“.

Luminița Stoianovici

Cu o fundă mare, galbenă, în viriul capului, și cu rochia personajului adusă „de acasă”, Luminița Stoianovici intră fugind-țopăind pe scenă, pentru a fi, timp de câteva minute, Agafia Tihonovna din **Căsătoria** de Gogol.

E o doză uriașă de inconștiență în felul de a juca al acestei actrițe. Dar e o inconștiență cuceritoare și, cine știe, poate ipocrită. Caraghioasă cînd își lasă toate trăsăturile chipului s-o ia razna, caraghioasă cînd zgîlțite bezmetic o tășcuță cu bilețele pe care sînt scrise numele pretendenților, caraghioasă cînd le scoate pe toate pumn afară, cu o expresie altoind mirarea ingenuă și timpenia absolută, Luminița Stoianovici este o actiță-clovn. Nu, nu un clown tragic. Nici unul eroic. Ci acel măscărici giumbușlucar și neastîmpărat, simpatic și iubăreț, pe care, dacă ne încăpăținăm a-l descrie într-un fel anume, descoperim că ne scapă printre multe, multe hohote de ris.

Claudiu Istodor

Să joci întreaga scenă de teatru în teatru din **Visul unei nopți de vară...** și apoi să mori. După imaginația și efortul creator depus, n-ar fi fost de mirare. Claudiu Istodor a rezistat însă acestei demonstrații de încîntătoare originalitate, pentru care bătrînul Will i-a trimis, neîndoielnic, cel puțin un suris. Surisul a sosit abia în ultima seară a Gălei tinerilor actori, sub forma vărului, Marin Sorescu. În acel moment, Claudiu Istodor plecase deja la București, fără să mai apuce a gusta din peștiișorii prăjiți din finalul galei. Păcat. Singur el ne-ar fi putut convinge că asistăm la un ospăț pantagruelic.

Adrian Titieni

În anul al doilea de facultate, Adrian Titieni a vrut să treacă de la actorie la regie. Îl apucase, probabil, un fel de furie inexplicabilă, care pe alții îl apucă mai tîrziu și, din nefericire, nu-i mai părăsește. Pe el l-a părăsit. Norocul a fost în aceeași măsură al lui, ca și al nostru.

Recitînd la Costinești „Cetatea Neamțului” de Coșbuc — poezie pe care a spus-o și la examenul de admitere — actorul a la Bourvil care este Titieni m-a convins definitiv că anumii interpreți trebuie lăsați să facă după cum îi tale capul.

Cerasela Stan

La început, Baranga (**Viața unei femei**), in tempo molato, plăticos chiar. De parcă actrița și-ar fi propus să arunce monoton cuvintele, ca pe niște simbururi tari, bine uscați. Apoi, trecere abilă înspre textul lui D.R. Popescu (**Păpușarii cehi**). Adevărată lecție despre anatomia gestului, a mimicii, a tonului care îmbracă scheletul vorbelor.

Urmărindu-i recitalul, într-o stupoare vecină cu extazul, îți reamintești umil cit de tocite și de inexpressive (ca să nu spun prețioase și inutile) sînt cuvinte ca transfigurare, proteism, vocație histrionică, metamorfozare și te întorci spășit și cumintit către statornicul **bine**, statornicul **frumos** și statornicul **adevăr**.

Mărturisesc sincer că, în fața acestei reușite a Cerasellei Stan, m-am străduinț din răspuneri să nu devin patetică. Ei bine, nu am reușit.

Alexandru Bindea

Să cucerești atenția spectatorilor dialogînd în limba italiană — iată performanța celui de-al doilea absolvent 1989: Alexandru Bindea. Textul lui Dario Fo **Napoleon și Nelson**, verva scilicet a kolegei sale Anca Sigartău, citeva grimase împrumutate de la Alberto Sordi, citeva pauze comice învățate de la profesorul său, Dem Rădulescu... Dar nu. E nedrept să bagatelizăm. Fiindcă Alexandru Bindea joacă personajul comic într-o seriozitate cruntă, adăugîndu-i așa, de la el, o galeșă tandrețe. Semn că a înțeles la vreme să treacă pe nevăzute granița dintre sublim și ridicol.

Dan Aștilean

Poza actuală a lui Dan Aștilean amestecă grandilocvența tenorului celebru cu ironia scăpărătoare a ardeleanului dintr-o bucată.

El se lasă greu descusut și se lasă și mai greu convins să facă ce nu vrea.

Felul în care a spus povestirea lui Zoșcenko **Aristocrata** dovedește o remarcabilă înclinație către satira explozivă. Ea completează și contrabalansează o la fel de viguroasă dotare pentru dramă. Poate că tocmai de aceea, în fața balcanismelor de tot soiul, Dan Aștilean își permite să abordeze aerul unic al celui care, într-o binecunoscută anecdotă, mergînd la grădina zoologică să vadă girafa, a rostit: „Așa ceva nu există“.